EKSPERTER I VARME, VARMT VAND OG VENTILATION
METRO THERM

Ajour: 25 år som samlingspunkt for den tekniske branche

I 25 år har Ajour samlet maskinmestre, tekniske virksomheder og leverandører om ny viden, teknologi og netværk. Jubilæumsudgaven i 2026 fortsætter traditionen. Den 26.-27. november ventes mere end 2.000 deltagere og 150 udstillere til Odense Congress Center, hvor faglige oplæg og nye tekniske løsninger igen er omdrejningspunktet.

Historisk energiprojekt ruller videre

Udviklingen fortsætter for Energiø Bornholm, der bevæger sig mod fuld drift i 2036. Alle trin i det massive projekt rummer læring for andre aktører med lignende drømme.

Landanlæggene på Bornholm bliver tegnet af C.F. Møller og opført af Aarsleff.

Af JJ-Kommunikation for Ajour

Energiø Bornholm har været længe undervejs. Men trods forsinkelser bliver det milliardstore energiprojekt til noget, fastslår Søren Møller Christensen, CEO i Fonden Baltic Energy Island. På Ajour 2026 giver han den seneste status på projektet sammen med Lars Henrik Riis, Head of Market and Business Development, Denmark and North Atlantic hos Siemens Energy.

Siden Søren Møller Christensen senest stod på Ajour-scenen i 2024, er der sket væsentlige fremskridt. På Nordsøtopmødet i Hamborg i januar blev Energiø Bornholm fremhævet som et konkret samarbejdsprojekt mellem Nordsølandene. Planen er, at energiøen skal levere 3 GW havvind og samtidig forbinde de danske og tyske elsystemer via Bornholm. Projektet er koblet på en politisk beslutning mellem landene omkring Nordsøen om, at 100 GW ud af en samlet ambition om 300 GW offshore havvind i Nordsøen i 2035 skal bygges som samarbejdsprojekter mellem Nordsølandene.

- Rent politisk er det første gang, man er lykkedes med at lave en aftale, hvor én stat økonomisk understøtter et projekt, som foregår i en anden stat. Tyskland betaler halvdelen af landanlægget på Bornholm, og det er nyskabende. Men baggrunden er også nyskabende, idet de kommer til at aftage mere end halvdelen af strømmen, forklarer Søren Møller Christensen.

Derudover betaler Tyskland også 70 procent af den såkaldte Contract for Difference (CfD), som er den dobbeltsidige aftale, hvorigennem havvindsudviklerne skal konkurrere om at kunne levere el til den laveste pris for så at få støtte, hvis markedsprisen på el ligger under den pris. Ligger markedsprisen omvendt over aftaleprisen, skal producenten betale tilbage til de respektive stater.

- Bundlinjen er, at vi i Europa er nødt til at stå sammen og arbejde sammen om at få en større energisikkerhed. Deri ligger to centrale pointer: Dels skal vi producere mere energi selv – her er det, vindmøllerne kommer i spil – og dels skal vi være bedre forbundne, så vi kan hjælpe hinanden og udnytte strømmen bedre, siger Søren Møller Christensen.

Succes skal være blueprint for andre

På vejen mod fælleseuropæisk energiuafhængighed er de op til 100 GW grænseoverskridende sammenkoblet offshorekapacitet i Nordsøen helt afgørende. På et ▶

FRICO Besøg www.frico.dk

COATABLE

COATING AF VENTILATIONSKANALER UDSAT FOR AGGGRESSIVE LUFTARTER

Rens og coating af eksisterende ventilationsanlæg samt forebyggende pre-coating i anlæg som fx svømmehaller, laboratorier og industri udsat for et aggressivt miljø præget af fugt og kemi, forbedrer både indeklimaet og rørenes levetid.

Coatable A/S' specialcoating til kanaler beskytter indenfor pH 3-12 og levetidsforlænger derved anlæggene, så korrosion og utætheder undgås ved at coate kanaler, rør og fittings

UDVALGTE REFERENCER, HVOR VORES COATING ER BRUGT:

Vesterbro Svømmehal

DTU Climate Challenge Laboratory

Nyt Hospital Hillerød

Xellia Pharmaceuticals

TEKNISKE EGENSKABER OG EPD

Vores coating er temperaturbestandig op til 100 °C, er VOC-fri, hærder hurtigt, og har en lav lagtykkelse. De innovative og miljørigtige løsninger leveres med EDP'er, der kan findes på EPD Danmarks hjemmeside, og som dokumenterer og informerer om produktets miljøpåvirkning, så løsningerne kan indgå i certificeret og bæredygtigt byggeri

Coatable A/S | Knud Bro Allé 7b | 3660 Stenløse | +45 30 48 92 26 | hello@coatable.dk | www.coatable.dk

EKSPERTER I VARME, VARMT VAND OG VENTILATION
METRO THERM

▶ *Fortsat*

møde i Hamborg blev mødedeltagerne, der også talte den tyske kansler, Friedrich Merz, som nævnt enige om, at de 100 gigawatt skal udføres som samarbejdsprojekter på tværs af lande, hvor man arbejder med både produktion og elnet på samme tid.

- Bornholm er et gigantisk projekt, men det her er jo 33 gange så meget. Så perspektiverne er enorme. Og efter lidt stilstand begynder der nu også at dukke lignende projekter op i regionen, for eksempel Baltic German Powerlink, som er en 2 gigawatt HVDC-forbindelse med cirka tre gigawatt havvind tilknyttet, der skal gå mellem Tyskland og Litauen/Letland, fortæller Søren Møller Christensen.

Derfor er Energiø Bornholm ikke alene et stort, men også fuldstændig definerende projekt for fremtidens offshore-energiproduktion i såvel Nordsøen som Østersøen. Bornholmsk succes – og det skal og vil det blive, understreger Søren Møller Christensen – vil bane vejen for kommende koncepter.

- Energiø Bornholm er den første af sin slags, og derfor enormt interessant som en slags rollemodel. Det at vise, at sådan et projekt kan lade sig gøre både politisk og teknisk er meget afgørende for sektorens fremtid, siger han.

- Det skal ikke forstås sådan, at vi bare kan kopiere bornholmermodellen til andre lokationer, men både teknisk og regulatorisk er der nogle modeller, som kan udvikles og forfines videre endnu mere.

De store convertere er centrale for strømproduktionen.

Innovation og sektorkobling

Helt aktuelt har Aarsleff i juli fået kontrakten på landanlæggene, hvorefter selskabet i august tog fat på projekteringen, så de første større jord- og betonarbejder forventes færdige omkring årsskiftet 2027/28. Omkring 2030 skal bygningerne til omformer- og højspændingsstationerne på Bornholm og Sjælland så afleveres, inden blandt andre Siemens Energy installerer det eltekniske udstyr.

Søren Møller Christensen har været direktør for Fonden Baltic Energy Island i godt fire år.

Herefter venter flere andre skridt i form af for eksempel commissioning på HVDC-kablet mellem Bornholm og Sjælland, der gerne skulle være klar i 2032, frem mod en fuld idriftsættelse af Energiø Bornholm i 2036 eller 2037.

- Den tidsplan har jo rykket sig i flere omgange, og der er også nogle elementer i den proces, vi skal lære af fremadrettet. Priserne på fossile brændsler stiger og stiger, og udover de klimamæssige konsekvenser er det et problem for den europæiske konkurrencedygtighed, alle os borgere og så videre, siger Søren Møller Christensen.

- Som løsning på de akutte problemer bygger vi så en energiø – den er færdig om 10 år, og vi har allerede talt om den i syv år. Jeg håber, at en af de ting, som vi kan lære af Energiø Bornholm, er, hvordan vi næste gang kan gøre det hurtigere, tilføjer han.

Som noget af det næste skal det i løbet af de kommende par år afgøres, hvem der skal stå for selve havvinddelen af Energiø Bornholm, hvor et væld af aktører kan komme i spil. På andre områder er der indgået store kontrakter med NKT, Siemens Energy og senest altså Aarsleff, ligesom den tyske TSO og pendant til Energinet, 50Hertz, er i fuld sving.

- Hele innovationsperspektivet i forhold til, hvordan alle de her aktører i fremtiden sammen kan løse den her type opgaver, er enormt spændende. Og så er der også et sektorkoblingsaspekt med relation til datacentre, Power-to-X, batterier og andre teknologier, som er mindst lige så interessant for hele sektoren, påpeger Søren Møller Christensen ■

Hør mere på Ajour

Torsdag: Søren Møller Christensen og Lars Henrik Riis holder oplæg på Ajour torsdag 26. november kl. 14.15.

FRICO Stor energibesparelse med loftsventilatorer